StudentBounty.com

Sociology
Paper III
समाजशास्त्र
प्रश्नपत्रिका III

Time Allowed : 2½ Hours] **[Maximum Marks : 150**

Note : This Paper contains 75 multiple choice questions. Each question carrying Two (2) marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण 75 बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन** (2) गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

1. Which one of the following depicts a bond of 'Unity in Indian Diversity' ?
   (A) Shopping Malls and IT hubs
   (B) The Constitution of India and Cultural Heritage Sites
   (C) Charter of Demand of Indian Farmers
   (D) Civil Society movements against corruption

1. 'भारतीय विविधतेत एकता' या श्रृंखलेचे दर्शन खालीलपैकी कशातून होते ?
   (A) शॉपिंग मॉल्स आणि आय.टी. हब्ज
   (B) भारताची राज्यघटना आणि सांस्कृतिक वारसा स्थळे
   (C) भारतीय शेतकऱ्यांच्या मागण्यांची सनद
   (D) भ्रष्टाचार विरोधी नागरी समाजाची चळवळ

[P.T.O.

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

2. Given below are two statements, one is labelled as Assertion (A) and the other is labelled as Reason (R).

Assertion (A) : Emergence of capitalism in agriculture has benefited the rich peasants.

Reason (R) : The rich peasants dominate the society and economy in the countryside.

In the context of the above statements, which of the following is *correct* ?

Codes :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true, but (R) is false

(D) (A) is false, but (R) is true

2. खाली एक विधान (A) आणि एक कारण (R) दिलेले आहे :

विधान (A) : कृषी व्यवसायातील भांडवलवादाचा उदय श्रीमंत शेतकरी वर्गास हितकारक ठरला.

कारण (R) : श्रीमंत कृषक हे ग्रामीण भागात सामाजिक व आर्थिक सत्ते मध्ये प्रभावशाली ठरले आहेत.

या संदर्भात खालील संकेतामध्ये दिलेल्यापैकी कोणता पर्याय बरोबर आहे ते सांगा.

संकेत :

(A) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे

(B) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) हे बरोबर आहे परंतु (R) हे चूक आहे

(D) (A) हे चूक आहे परंतु (R) हे बरोबर आहे

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

3. 'National Technology Mission of India' propagates :

   (A) Quality training for Space Scientists

   (B) Special facility for the nano-technologists

   (C) Expansion of ICTs and vocational training among the rural youths

   (D) Second phase of industrial revolution

4. Who among the following has offered six-fold classification of traditions for evaluating social change in India ?

   (A) Yogendra Singh

   (B) M.N. Srinivas

   (C) McKim Marriot

   (D) S.C. Dube

3. 'नॅशनल टेक्नॉलॉजी मिशन ऑफ इंडिया' खालीलपैकी कोणत्या बाबीचा प्रसार करते ?

   (A) अंतराळ वैज्ञानिकांसाठी गुणवत्तापूर्ण प्रशिक्षण

   (B) नॅनो तंत्रज्ञानासाठी खास सुविधा

   (C) ग्रामीण तरुणांमध्ये आय.सी.टी.चा विस्तार आणि व्यावसायिक प्रशिक्षण

   (D) औद्योगिक क्रांतीचा दुसरा टप्पा

4. खालीलपैकी कोणी भारतातील सामाजिक परिवर्तनाचे मूल्यांकन करताना परंपरेचे सहापदरी वर्गीकरण केले आहे ?

   (A) योगेन्द्र सिंग

   (B) एम्.एन्. श्रीनिवास

   (C) मॅकिम् मॅरिअट

   (D) एस्.सी. दुबे

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

5. The phenomenological approach to study society emphasises on :

(A) Economic determinism

(B) Cultural determinism

(C) Causal explanation of the phenomena

(D) Indepth understanding of the phenomena

6. A major effort to review structural-functionalism theory under the heading neo-functionalism consists of :

(I) To indicate continuity with structural-functionalism

(II) To extend structural-functionalism

(III) To overcome its difficulties

(IV) To modify according to need

Select the *correct* answer from the codes given below :

Codes :

(A) (IV) only

(B) (I), (III) and (IV)

(C) (II), (III) and (IV)

(D) (I), (II) and (III)

5. समाजाच्या अभ्यासातील घटनाशास्त्रीय दृष्टीकोनात कोणत्या बाबीस महत्व दिले आहे ?

(A) आर्थिक निर्णयवाद

(B) सांस्कृतिक निर्णयवाद

(C) घटनेच्या कारणमिमांसेचे स्पष्टीकरण

(D) घटनेचा सखोल अर्थबोध

6. नव-प्रकार्यवाद या शिर्षकाखाली संरचनात्मक-प्रकार्यवाद सिद्धांताचा आढावा घेण्याच्या प्रमुख प्रयत्नात कोणत्या बाबीचा समावेश होतो ?

(I) संरचनात्मक-प्रकार्यवादासी सातत्य दर्शविते

(II) संरचनात्मक-प्रकार्यवाद विस्तारीत करणे

(III) त्यांच्या अडचणीतून बाहेर येण्यासाठी

(IV) आवश्यकते प्रमाणे सुधारणा करणे

खाली दिलेल्या संकेतातून योग्य उत्तर निवडा :

संकेत :

(A) (IV) फक्त

(B) (I), (III) आणि (IV)

(C) (II), (III) आणि (IV)

(D) (I), (II) आणि (III)

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

7. Who has stated 'Gender' as an analytical category ?
   (A) Helene Cixous
   (B) Ann Oakley
   (C) Germaine Greer
   (D) Michell Barrett

8. Patriarchy involves men's control over :
   (A) Women's labour, sexuality and mobility
   (B) Entertainment patterns
   (C) Voting and elections
   (D) Women's genetic abilities

9. Who among the following propounded the concept of 'globalization from below' ?
   (A) Kellner
   (B) Stiglitz
   (C) Giddens
   (D) Appadurai

7. 'लिंगभाव' ही एक सैद्धांतिक कोटी आहे, असे कोणी मांडले ?
   (A) हेलन क्यूक्स
   (B) ॲन ओकले
   (C) जर्मेन ग्रीअर
   (D) मिशेल बॅरेट

8. पितृसत्ताक व्यवस्थेत पुरुषांचे .... वर नियंत्रण अंतर्भूत असते.
   (A) स्त्रियांचे श्रम, लैंगिकता व गतीशीलता
   (B) मनोरंजनाचे अनुबंध
   (C) मतदान व निवडणुका
   (D) स्त्रियांच्या जनुकीय क्षमता

9. खालीलपैकी कोणी 'तळाकडून जागतिकीकरण' ही संकल्पना मांडली ?
   (A) केलनर
   (B) स्टिगलिट्झ
   (C) गिडन्स
   (D) अप्पादुराई

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

10. According to Malthus, war is a .... for the population.

    (A) Positive checks

    (B) Preventive checks

    (C) National calamity

    (D) Destructive exercise

11. Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I (**Books**)		**List II** (**Authors**)
(*a*) Indian Village	(*i*)	M.N. Srinivas
(*b*) Village Communities in the East and West	(*ii*)	Andre Beteille
(*c*) Village India	(*iii*)	S.C. Dube
(*d*) India's Village	(*iv*)	McKim Marriot
	(*v*)	Henry Maine

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*v*)	(*iii*)	(*ii*)	(*iv*)
(B)	(*iii*)	(*v*)	(*iv*)	(*i*)
(C)	(*i*)	(*ii*)	(*iii*)	(*v*)
(D)	(*iii*)	(*v*)	(*iv*)	(*ii*)

10. माल्थसच्या मते, युद्ध हा लोकसंख्येसाठी कोणत्या स्वरूपाचा अवरोध आहे ?

    (A) प्रत्यक्ष अवरोध

    (B) प्रतिबंधक अवरोध

    (C) राष्ट्रीय संकट

    (D) विध्वंसक कृती

11. खालील यादी I व यादी II मधील नोंदींच्या जोड्या लावा आणि दिलेल्या संकेतातून योग्य उत्तर निवडा :

यादी I (**पुस्तकें**)		**यादी II** (**लेखक**)
(*a*) इंडियन व्हिलेज	(*i*)	एम.एन. श्रीनिवास
(*b*) व्हिलेज कम्युनिटीज इन द इस्ट अँड वेस्ट	(*ii*)	आन्द्रे बेत्ती
(*c*) व्हिलेज इंडिया	(*iii*)	एस.सी. दुबे
(*d*) इंडियाज् व्हिलेज	(*iv*)	मॅकिम मॅरिअट
	(*v*)	हेन्री मेन

संकेत :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*v*)	(*iii*)	(*ii*)	(*iv*)
(B)	(*iii*)	(*v*)	(*iv*)	(*i*)
(C)	(*i*)	(*ii*)	(*iii*)	(*v*)
(D)	(*iii*)	(*v*)	(*iv*)	(*ii*)

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

12. Who of the following is *not* associated with the debate over 'mode of production' in Indian agriculture ?
    (A) Ashok Rudra
    (B) Utsa Patnaik
    (C) Jairus Banaji
    (D) Milton Singer

13. Tebhaga movement took place in which of the following Indian states ?
    (A) West Bengal
    (B) Kerala
    (C) Andhra Pradesh
    (D) Punjab

14. Who has given the 'cyclical theory of population growth' ?
    (A) Spencer
    (B) Ginni
    (C) Dumont
    (D) Doubleday

15. Name the major sociologist in India consistently using dialectical historical method in sociological studies ?
    (A) R.K. Mukherjee
    (B) D.P. Mukherjee
    (C) M.N. Srinivas
    (D) A.R. Desai

12. भारतीय कृषिविषयक उत्पादन प्रणाली संबंधीच्या परिचर्चेत खालीलपैकी कोण संबंधित **नाही** ?
    (A) अशोक रुद्र
    (B) उत्सा पटनाईक
    (C) जयरस बानाजी
    (D) मिल्टन सिंगर

13. भारतातील खालीलपैकी कोणत्या राज्यामध्ये तिभागा चळवळ झाली ?
    (A) पश्चिम बंगाल
    (B) केरळ
    (C) आन्ध्र प्रदेश
    (D) पंजाब

14. लोकसंख्या वाढीचा चक्राकार सिद्धान्त कोणी मांडला ?
    (A) स्पेन्सर
    (B) गिनी
    (C) ड्यूमाँ
    (D) डबलडे

15. भारतातील कोण प्रमुख समाजशास्त्रज्ञ आहे की ज्यांनी समाजशास्त्रीय अभ्यासात द्वंद्वात्मक ऐतिहासिक पद्धतीचा सातत्याने वापर केला ?
    (A) आर.के. मुखर्जी
    (B) डी.पी. मुखर्जी
    (C) एम.एन. श्रीनिवास
    (D) ए.आर. देसाई

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

16. Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I (Books)	List II (Authors)
(*a*) The Coming of the Devi	(*i*) David Hardiman
(*b*) India's Changing Villages	(*ii*) Ghurye
(*c*) Homo Hierarchicus	(*iii*) S.C. Dube
(*d*) I and other Explorations	(*iv*) Dumont

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*i*)	(*iv*)	(*iii*)	(*ii*)
(B)	(*i*)	(*iii*)	(*iv*)	(*ii*)
(C)	(*i*)	(*iv*)	(*ii*)	(*iii*)
(D)	(*iv*)	(*iii*)	(*i*)	(*ii*)

16. यादी I व यादी II च्या जोड्या लावा आणि खालील दिलेल्या संकेतातून योग्य उत्तर निवडा :

यादी I (ग्रंथ)	यादी II (लेखक)
(*a*) दि कमींग ऑफ दि देवी	(*i*) डेव्हीड हार्डीमन
(*b*) इंडियाज चेंजींग व्हीलेजेस	(*ii*) घुर्ये
(*c*) होमो हायरार्किकस्	(*iii*) एस.सी. दुबे
(*d*) आय अँड ऑदर एक्सप्लोरेशन्स	(*iv*) ड्यूमाँ

संकेत :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*i*)	(*iv*)	(*iii*)	(*ii*)
(B)	(*i*)	(*iii*)	(*iv*)	(*ii*)
(C)	(*i*)	(*iv*)	(*ii*)	(*iii*)
(D)	(*iv*)	(*iii*)	(*i*)	(*ii*)

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

17. Given below are two statements, one is laballed as Assertion (A) and the other is labelled as Reason (R).

Assertion (A) : Growing regional disparity in economic development is a major challenge to political unity.

Reason (R) : The impact of globalization has contributed significantly for the growth of regional disparity in development.

In the context of the above statement, which one of the following is *correct* ?

Codes :

(A) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(C) (A) is true, but (R) is false

(D) (A) is false, but (R) is true

17. खाली एक विधान (A) आणि दुसऱ्यास कारण (R) असे संबोधले आहे :

विधान (A) : आर्थिक विकासामध्ये वाढती प्रादेशिक विषमता हे राजकिय ऐक्यापुढील आव्हान आहे.

कारण (R) : आर्थिक विकासामधील वाढती प्रादेशिक विषमता हे वैश्विकरणाने दिलेले महत्वपूर्ण योगदान आहे.

उपरोक्त विधानाच्या संदर्भात खालीलपैकी कोणते बरोबर आहे ते सांगा.

संकेत :

(A) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत, परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही

(B) (A) आणि (R) बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे

(C) (A) हे बरोबर आहे, परंतु (R) हे चूक आहे

(D) (A) हे चूक आहे, परंतु (R) हे बरोबर आहे

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

18. Deviance is a relative concept, because ....

    (A) Crime and delinquency are the most obvious forms

    (B) It varies from time to time and place to place

    (C) Deviant today may be defined as normal in the future

    (D) It usually refers to those activities that bring general disapproval from members of society

19. The concept of depeasantisation is associated with ....

    (A) A. Chayanov

    (B) K. Marx

    (C) V. Lenin

    (D) M. Weber

18. विचलन ही एक सापेक्ष संकल्पना आहे, कारण ....

    (A) गुन्हा आणि अपराध हे सर्वात स्पष्ट प्रकार आहेत

    (B) ती काळानुसार आणि स्थळानुसार बदलत असते

    (C) आज जे विचलन समजले जाते ते भविष्यात सामान्य वर्तन ठरू शकते

    (D) ती बहुधा अशा कृतींचाा निर्देश करते की ज्या समाजाच्या सदस्यांना सर्वसामान्यपणे अमान्य असतात

19. अकृषकीकरण ही संकल्पना खालीलपैकी कोणाशी संबंधित आहे ?

    (A) ए. चायानॉव्ह

    (B) के. मार्क्स

    (C) व्ही. लेनिन

    (D) एम्. वेबर

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

20. 'Fertility varies inversely with the density of population.' Whose view is this ?

(A) Malthus

(B) Durkheim

(C) Saddler

(D) Castro

21. The National Population Policy in India encourages :

(A) Joint family

(B) Nuclear family

(C) Urban to rural migration

(D) Rural to urban migration

22. Who argued that delinquency is a collective rather than an individual response ?

(A) Robert Merton

(B) Cloward and Ohlin

(C) Albert Cohen

(D) Walter Miller

20. 'प्रजनन हे लोकसंख्येच्या घनतेच्या विरुद्ध दिशेने बदलत असते.' असे कोणी म्हटले आहे ?

(A) माल्थस

(B) दरखाईम

(C) सॅडलर

(D) कॅस्ट्रो

21. भारतातील राष्ट्रीय लोकसंख्या धोरण कशाला उत्तेजन देते ?

(A) संयुक्त कुटुंब

(B) विभक्त कुटुंब

(C) शहराकडून ग्रामीण भागांकडे होणारे स्थलांतर

(D) ग्रामीण भागाकडून शहरांकडे होणारे स्थलांतर

22. गुन्हेगारी हा व्यक्तिगत प्रश्न नसून सामूहिक आहे, असा दावा कोणी केला आहे ?

(A) रॉबर्ट मर्टन

(B) क्लॉवर्ड आणि ओलिन

(C) अल्बर्ट कोहेन

(D) वॉल्टर मिलर

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

23. Who is the author of 'The Future of the Underdeveloped Countries' ?

(A) Hobhouse

(B) Eugene Stanley

(C) Karl Marx

(D) Bottomore

24. Alienation is a feature of a :

(A) Capitalist society

(B) Socialist society

(C) Feudal society

(D) Communist society

25. Which one of the following is a feature of 'division of labour' ?

(A) Democratization of activity with worker's participation

(B) Routinization of authority in production process

(C) Centralized control over production by industrialists

(D) Specialization of activity with appropriate co-ordination

23. 'द फ्यूचर ऑफ द अंडरडेव्हलप्ड कंट्रीज' या पुस्तकाचे लेखक कोण ?

(A) हॉबहाऊस

(B) युजीन स्टॅन्ले

(C) कार्ल मार्क्स

(D) बॉटमोर

24. परात्मता हे .... चे एक वैशिष्ट्य आहे.

(A) भांडवलशाही समाज

(B) समाजवादी समाज

(C) सरंजामदारी समाज

(D) साम्यवादी समाज

25. खालीलपैकी कोणते 'श्रमविभाजनाचे वैशिष्ट्य' आहे ?

(A) कार्यांचे, कामगारांच्या सहभागाने लोकशाहीकरण

(B) उत्पादन प्रक्रियेतील अधिकाराचे रूढीकरण

(C) उद्योजकाद्वारे उत्पादनावरील केंद्रीभूत नियंत्रण

(D) योग्य सहयोगाद्वारे कार्यांचे विशेषीकरण

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

26. Who defines "white-collar crime as Crimes committed by persons of high social status and respectability in the course of their occupations" ?

    (A) Howard Becker

    (B) Edwin Lemart

    (C) Robert Merton

    (D) Edwin Sutherland

27. 'India Against Corruption' is focusing on :

    (A) White-collar Crime

    (B) Violent Crime

    (C) Criminal Mentality

    (D) Food Adulteration

28. Within the life world who differentiated between 'we' and 'they' relations :

    (A) Habermas

    (B) Alexander

    (C) Cooley

    (D) Schutz

26. ''उच्च सामाजिक दर्जा आणि आदर असणाऱ्या लोकांनी त्यांच्या व्यावसायिक कारकिर्दीत केलेले गुन्हे म्हणजे पांढरपेशी गुन्हे होत.'' अशी व्याख्या कोणी केली आहे ?

    (A) हॉवर्ड बेकर

    (B) एडविन लेमार्ट

    (C) रॉबर्ट मर्टन

    (D) एडविन सदरलँड

27. इंडिया अगेन्स्ट करप्शन .... वर लक्ष–केंद्रित करीत आहे.

    (A) पांढरपेशे गुन्हेगारी

    (B) हिंसक गुन्हे

    (C) गुन्हेगारी मानसिकता

    (D) अन्न भेसळ

28. जीव जगतमध्ये 'आम्ही' आणि 'ते' संबंधात कोणी फरक दर्शविलेला आहे ?

    (A) हैबरमास

    (B) अलेक्झांडर

    (C) कूले

    (D) शुट्झ

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

29. What proportion of India's GDP comes from Industrial Sector ?

(A) 13%

(B) 23%

(C) 53%

(D) 73%

30. What is the central concept within structural approach ?

(A) Social structure

(B) Sub-groups

(C) Role occupant

(D) Interaction

31. Who stated that 'Phallocentric' language reproduces male world view ?

(A) Helene Cixous

(B) Ann Oakley

(C) Bell Hooks

(D) Germaine Greer

29. भारताच्या स्थूल घरगुती उत्पादनाचा (GDP) किती हिस्सा औद्योगिक क्षेत्रातून येतो ?

(A) 13%

(B) 23%

(C) 53%

(D) 73%

30. संरचनात्मक दृष्टीकोनात कोणती संकल्पना केंद्रिय आहे ?

(A) सामाजिक संरचना

(B) उप-समुह

(C) भुमिका धारक

(D) आंतरक्रिया

31. 'Phallocentric' भाषा पुरुषी जीवनदृष्टीचे पुनरुत्पादन करते, असे प्रतिपादन कोणी केले ?

(A) हेलन क्यूक्स

(B) ॲन ओकले

(C) बेल हुक्स

(D) जर्मेन ग्रीअर

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

32. Given below are two statements, one is labelled as Assertion (A) and the other is labelled as Reason (R) :

Assertion (A) : Many core sociological issues afflicting society were neglected in Indian sociology as they do not fit in the western sociological paradigm.

Reason (R) : The strong influence of western sociological theories, concepts and methods was the main challenge for indigenization of sociology in India.

In the context of the above statement, which one of the following is *correct* ?

Codes :

(A) Both (A) and (R) are true, but (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(C) (A) is true, but (R) is false

(D) (A) is false, but (R) is true

32. खाली दोन विधाने दिलेली आहेत एकास विधान (A) आणि दुसऱ्या विधानास कारण (R) असे संबोधले जाते :

विधान (A) : समाजावर परिणाम करणाऱ्या अनेक प्रमुख समाजशास्त्रीय प्रवृत्ती भारतीय समाजशास्त्रात दुर्लक्षित करण्यात आल्या, कारण पाश्चात्य समाजशास्त्रीय दृष्टीकोनात त्या योग्यपणे बसु शकत नाहीत.

कारण (R) : पाश्चात्य समाजशास्त्रीय सिद्धांत, संकल्पना आणि पद्धती यांचा प्रभावी परिणाम म्हणजे एक प्रकारे भारतातील समाजशास्त्राच्या एतद्देशीयीकरणातील प्रमुख आव्हान होते.

उपरोक्त विधानासंदर्भात खालीलपैकी कोणते बरोबर आहे ते सांगा.

संकेत :

(A) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत, परंतु (R) हे (A) अचूक स्पष्टीकरण नाही

(B) (A) आणि (R) हे बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे

(C) (A) हे बरोबर आहे, परंतु (R) हे चूक आहे

(D) (A) हे चूक आहे, परंतु (R) हे बरोबर आहे

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

33. Whom does Ghurye consider 'Backward Hindus' ?
    (A) Scheduled castes
    (B) Tribes
    (C) Backward classes
    (D) Mahadeo Koli

34. In the wake of globalization trade unions have shown :
    (A) an increasing trend
    (B) a declining trend
    (C) a trend of globalization of local issues
    (D) a trend of co-option by political parties

35. In the wake of globalization emphasis has been on the expansion of education through extensive use of :
    (A) Information and communication technologies
    (B) Available infrastructure
    (C) Non-profit civil society initiative
    (D) Indigenous resources

33. घुर्ये कोणत्या समूहाला 'मागासलेले हिंदू' समजतात ?
    (A) अनुसुचीत जाती
    (B) जमाती
    (C) मागासलेले वर्ग
    (D) महादेव कोळी

34. जागतिकीकरणाच्या संदर्भात कामगार संघटना .... दाखवतात.
    (A) वाढता कल
    (B) घटता कल
    (C) स्थानिक प्रश्नांच्या जागतिकीकरणाचा कल
    (D) राजकीय पक्षांकडून सम्मीलीकरणाचा कल

35. जागतिकीकरणाच्या प्रक्रियेत शिक्षणाच्या विस्तारीकरणा बरोबरच कोणत्या गोष्टींच्या पुरेपूर वापर करण्यात आली आहे ?
    (A) माहिती व संप्रेषण तंत्रज्ञान
    (B) उपलब्ध पायाभूत सुविधा
    (C) नफाविरहित असे नागरी समाजाचे प्रयत्न
    (D) स्वदेशी संसाधने

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

36. Centre-Periphery model belongs to which of the following traditions ?
    (A) Modernization paradigm
    (B) Dependency paradigm
    (C) World system paradigm
    (D) Gandhian paradigm
37. Dependency ratio is the ratio of people :
    (A) of non-working ages to those of working ages
    (B) Who are physically dependent
    (C) Who are a burden on the society
    (D) Who are under the age of 18 years
38. Who are said to be the original inhabitants of India ?
    (A) Buddhists
    (B) Hindus
    (C) Tribals
    (D) Jains

36. खालीलपैकी कोणत्या परंपरेशी केन्द्र-परीघ प्रतिमान संबंधित आहे ?
    (A) आधुनिकीकरण परिदृष्टी
    (B) परावलंबन परिदृष्टी
    (C) जागतिक-व्यवस्था परिदृष्टी
    (D) गांधीवादी परिदृष्टी
37. अवलंबितांचे प्रमाण म्हणजे :
    (A) अ-श्रमिक लोकांचे श्रमिक लोकांशी असलेले प्रमाण
    (B) शारीरिकदृष्ट्या अवलंबितांचे प्रमाण
    (C) समाजावर भार असणाऱ्यांचे प्रमाण
    (D) 18 वर्षे वयाखालील लोकांचे प्रमाण
38. भारतातील मुळ रहिवासी कोणाला म्हटले जाते ?
    (A) बौद्ध
    (B) हिन्दू
    (C) आदिवासी
    (D) जैन

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

39. According to Peter Berger and Luckmann social construction processes include :

(I) Externalization

(II) Objectification

(III) Internalization

(IV) Subjectivity

Select the *correct* answer according to the Codes given below :

Codes :

(A) (I), (II) and (III)

(B) (III), (II) and (I)

(C) (I), (IV) and (III)

(D) (II), (III) and (IV)

40. In which of the following place the acute problem of child malnutrition has taken place ?

(A) Nandurbar

(B) Thane

(C) Melghat

(D) Jalgaon

39. पिटर बर्जर आणि लुकमन यांच्या मताप्रमाणे सामाजिक रचनेत कोण-कोणत्या बाबीचा समावेश होतो ?

(I) बहिस्थिकरण

(II) वस्तुनिष्ठताकरण

(III) आंतरीकरण

(IV) व्यक्तिनिष्ठता

खाली दिलेल्या संकेतातून उचित उत्तर निवडा :

संकेत :

(A) (I), (II) आणि (III)

(B) (III), (II) आणि (I)

(C) (I), (IV) आणि (III)

(D) (II), (III) आणि (IV)

40. खालीलपैकी कोणत्या ठिकाणी बालकुपोषणाची गंभीर समस्या उद्‌भवली ?

(A) नंदुरबार

(B) ठाणे

(C) मेळघाट

(D) जळगाव

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

41. Given below are two statements, one is labelled as Assertion (A) and the other is labelled as Reason (R) :

Assertion (A) : Slums in India depict high incidence of crime and delinquency.

Reason (R) : High incidences of poverty, illiteracy, lack of social control and livelihood insecurity push the slum dwellers take recourse to crime and delinquency.

Choose the *correct* answer from the codes given below :

Codes :

(A) Both (A) and (R) are correct and (R) is the correct explanation of A

(B) Both (A) and (R) are correct but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

41. खाली एक विधान (A) व एक कारण (R) दिले आहे. त्यातील संबंधाविषयीचा संकेत निवडा :

विधान (A) : भारतातील गलिच्छ वस्त्या गुन्हे व गुन्हेगारी प्रवृत्तीचे मोठ्या प्रमाणात दर्शन घडवितात.

कारण (R) : दारिद्र्य, निरक्षरता, सामाजिक नियंत्रणाचा अभाव व उपजीविकेची असुरक्षितता यामुळे गलिच्छ वस्तीतील रहिवासी गुन्हे व गुन्हेगारीचा आधार घेतात.

खाली दिलेल्या संकेतातून उचित उत्तर निवडा :

संकेत :

(A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत व (R) हे (A) चे स्पष्टीकरण आहे

(B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत, परंतु (R) हे (A) चे बरोबर स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) बरोबर आहे परंतु (R) चुकीचे आहे

(D) (A) चुकीचे आहे परंतु (R) हे बरोबर आहे

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

42. Valuable, practical services that help to preserve ecosystems performed by nature are called :
    - (A) Biological control
    - (B) Biosphere balancing
    - (C) The greenhouse effect
    - (D) Ecosystem services

43. How many distinct realms of social reality have been identified by Schutz ?
    - (A) Two
    - (B) Three
    - (C) Four
    - (D) Six

44. Who among the following has suggested 'March towards the villages' for the initiation of development process ?
    - (A) A.P.J. Abdul Kalam
    - (B) Mahatma Gandhi
    - (C) Pandit Nehru
    - (D) Babasaheb Ambedkar

45. Ethnicity is a :
    - (A) Cultural construct
    - (B) Economic construct
    - (C) Regional construct
    - (D) Legal construct

42. परिसर व्यवस्थेचे जतन करण्यासाठी निसर्ग ज्या मोलाच्या आणि व्यवहारोपयोगी सेवा पुरवतो त्याला काय म्हटले जाते ?
    - (A) जैविक नियंत्रण
    - (B) जैवक्षेत्रीय संतुलनता
    - (C) हरितगृहांचे प्रभाव
    - (D) परिसर व्यवस्था सेवा

43. सामाजिक वास्तवाची किती वेगवेगळी अशी क्षेत्रे शुट्झने सांगितली आहेत ?
    - (A) दोन
    - (B) तीन
    - (C) चार
    - (D) सहा

44. विकासाची प्रक्रिया सुरु करण्यासाठी 'खेड्याकडे चळा' असे खालीलपैकी कोणी सुचविले ?
    - (A) ए.पी.जे. अब्दुल कलाम
    - (B) महात्मा गांधी
    - (C) पंडित नेहरू
    - (D) बाबासाहेब आंबेडकर

45. वांशिकता ही :
    - (A) सांस्कृतिक रचित आहे
    - (B) आर्थिक रचित आहे
    - (C) प्रादेशिक रचित आहे
    - (D) कायदेशीर रचित आहे

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

46. Which feminist perspective states that violence is the main strategy to ensure domination of women ?

    (A) Liberal Feminism

    (B) Socialist Feminism

    (C) Marxist Feminism

    (D) Radical Feminism

47. Population explosion means............

    (A) Increased rate of births

    (B) High birth rates and high death rates

    (C) Drastic shift in the balance between birth rates and death rates

    (D) Increased rate of death

46. खालीलपैकी कोणता स्त्रीवादी दृष्टीकोन असे प्रतिपादन करतो, की हिंसाचार ही स्त्रियांवरचे प्रभुत्व टिकवण्याची प्रमुख व्यूहरचना आहे ?

    (A) उदारमतवादी स्त्रीवाद

    (B) समाजवादी स्त्रीवाद

    (C) मार्क्सवादी स्त्रीवाद

    (D) जहालमतवादी स्त्रीवाद

47. लोकसंख्या विस्फोट म्हणजे ....

    (A) जन्मदरात झालेली वाढ

    (B) उच्च जन्मदर आणि उच्च मृत्युदर

    (C) जन्म आणि मृत्यु यांच्या संतुलनात मोठ्याप्रमाणात झालेला बदल

    (D) मृत्युदरात झालेली वाढ

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

48. Which one of the following is *not* a hindrance for nation building in India ?

(A) Poverty, unemployment, illiteracy, illhealth

(B) Caste, class, gender, rural-urban and digital divides

(C) Regionalism, terrorism and violence

(D) Social change, climate change and technological change

49. The Birla-Ambani Report on Higher Education :

(A) Increasing engagement of the state with higher education

(B) Withdrawal of state from higher education and increasing private sector in higher education

(C) Reactivation of teachers' and students' association in the university campuses

(D) Discouraging public-private partnership in higher education

48. खालीलपैकी कोणता भारतातील राष्ट्रबांधणीमधील अडथळा **नाही** ?

(A) दारिद्र्य, बेकारी, निरक्षरता, अनारोग्य

(B) जात, वर्ग, लिंगभाव, ग्रामीण-नागरी व डिजिटल विभागणी

(C) प्रादेशिकतावाद, दहशतवाद व हिंसा

(D) सामाजिक परिवर्तन, हवामान बदल व तंत्रज्ञानात्मक बदल

49. बिर्ला-अंबानी अहवाल उच्च शिक्षणाविषयी असे म्हणतो की :

(A) उच्च शिक्षणात राज्याची अधिक भूमिका असावी

(B) उच्च शिक्षणातून राज्यसंस्थेची माघार व खाजगी क्षेत्राचा वाढता संचार

(C) विद्यापीठ परिसरात विद्यार्थी व शिक्षक संघटनांना पुन्हा कार्यान्वित करणे

(D) उच्च शिक्षणात सार्वजनिक-खाजगी भागीदारीला निरुत्साही करणे

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

50. Post-modernism emphasizes on :
    (A) Difference
    (B) Similarity
    (C) Emancipation
    (D) Welfare State

51. Expansion of slums in India is linked to :
    (A) Increase in rural literacy rate
    (B) Increase in urban infra-structure
    (C) Increase in rural poverty
    (D) Decline in urban poverty

52. Regionalism refers to :
    (A) An extreme loyalty to a particular region
    (B) A feeling of regional differences
    (C) A feeling which strengthens national unity
    (D) A hatered towards own's region

53. Which one of the following is *not* a feature of Gandhian Model of Development ?
    (A) Social Trusteeship
    (B) Non-violence
    (C) Constructive social work
    (D) State ownership of means of production

50. उत्तर-आधुनिकतावाद कोणत्या बाबीवर भर देतो ?
    (A) विविधता
    (B) साधर्म्य
    (C) मुक्ती
    (D) कल्याणकारी राज्य

51. भारतातील गलिच्छ वस्त्यात होणारी वाढ खालीलपैकी कोणत्या बाबीशी संबंधीत आहे ?
    (A) ग्रामीण साक्षरतेत झालेली वाढ
    (B) नागरी भागात वाढलेल्या सुविधा
    (C) ग्रामीण दारिद्र्यात झालेली वाढ
    (D) नागरी दारिद्र्यात झालेली घट

52. प्रादेशिकतावाद .... सूचित करतो.
    (A) विशिष्ट भूप्रदेशाशी अतिरेकी निष्ठा
    (B) प्रादेशिक भेदाची भावना
    (C) राष्ट्रीय ऐक्य बळकट करणारी भावना
    (D) स्वत:च्या प्रदेशाविषयी द्वेषभावना

53. खालीलपैकी कोणते विकासाच्या गांधीवादी प्रारूपाचे वैशिष्ट्य **नाही** ?
    (A) सामाजिक विश्वस्त
    (B) अहिंसा
    (C) रचनात्मक सामाजिक कार्य
    (D) उत्पादनाच्या साधनांवर राज्याची मालकी

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

54. Those who operate organized crime :
    - (*i*) Belong to the economic and political elite
    - (*ii*) are within the ruling class who profit from crime
    - (*iii*) are white-collar criminals
    - (*iv*) are businessmen

    Select the proper codes :

    Codes :
    - (A) (*i*) and (*iii*) are correct
    - (B) (*ii*) and (*iv*) are correct
    - (C) (*ii*) and (*iii*) are correct
    - (D) (*i*) and (*ii*) are correct

55. Gender Budget is an exercise to ensure :
    - (A) Equality in allocation of funds
    - (B) Justice to women
    - (C) Women are not oppressed
    - (D) Men are exploited

56. In the context of India, modernity implies ....
    - (A) Replacement of tradition by modernity
    - (B) Reinforcement of traditionality
    - (C) Redefining tradition in new context independent of modernity
    - (D) Co-existence of traditional and modern values, arts, culture and institutions

54. संघटित गुन्हे करणारे बरेचदा .... असतात.
    - (*i*) आर्थिक आणि राजकीय शिष्टजन
    - (*ii*) ज्यांना गुन्हांमुळे लाभ होतो अशा शासित वर्गातील
    - (*iii*) पांढरपेशी गुन्हेगार
    - (*iv*) उद्योगपती

    योग्य संकेत निवडा :

    संकेत :
    - (A) (*i*) आणि (*iii*) बरोबर
    - (B) (*ii*) आणि (*iv*) बरोबर
    - (C) (*ii*) आणि (*iii*) बरोबर
    - (D) (*i*) आणि (*ii*) बरोबर

55. 'लिंगभावाधारित अर्थसंकल्प' ही कृती .... साठी केली जाते.
    - (A) निधीवाटपातील समानता
    - (B) स्त्रियांना न्याय
    - (C) स्त्रियांचे दमन होऊ नये
    - (D) पुरुषांचे शोषण व्हावे

56. भारतीय संदर्भात आधुनिकता म्हणजे :
    - (A) परंपरेच्या जागी आधुनिकतेची पुनर्स्थापना करणे
    - (B) पारंपरिकतेची पुन्हा अंमलबजावणी करणे
    - (C) नव्या संदर्भात आधुनिकतेपेक्षा स्वतंत्र अशी परंपरेची पुनर्व्याख्या करणे
    - (D) पारंपरिक व आधुनिक मूल्ये, कला, संस्कृती व संस्थांचे सहअस्तित्व

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

57. Phenomenological sociology focuses on :

(I) The meaning of social situation

(II) Production of social situation

(III) Experiences in everyday life

(IV) Objectivity

Select the *correct* answer according to the code given below :

Codes :

(A) (I), (II) and (IV)

(B) (I), (II) and (III)

(C) (II), (III) and (IV)

(D) (II) and (I)

58. Eco-feminism highlights :

(A) Deconstruction of language

(B) Gender-just development that is sustainable

(C) Women's property rights

(D) Freedom from exploitation

57. प्रघटनाशास्त्रीय समाजशास्त्र कोणत्या बाबीवर लक्ष केंद्रित करते ?

(I) सामाजिक स्थितीचा अर्थ

(II) सामाजिक स्थितीची निर्मिती

(III) दैनंदिन जिवनाचे अनुभव

(IV) वस्तुनिष्ठता

खाली दिलेल्या संकेतानुसार योग्य उत्तराची निवड करा :

कोड :

(A) (I), (II) आणि (IV)

(B) (I), (II) आणि (III)

(C) (II), (III) आणि (IV)

(D) (II) आणि (I)

58. पर्यावरणवादी स्त्रीवाद .... वर भर देतो.

(A) भाषेची विरचना

(B) लिंगभाव-न्याय्य विकास जो शाश्वत असेल

(C) स्त्रियांचे मालमत्ता हक्क

(D) शोषणापासून मुक्ती

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

59. Who has offered the concept of the 'Globalization of Nothing' ?
    (A) Ritzer
    (B) Kellner
    (C) Giddens
    (D) Frank

60. The world system theory is a historical description of the growth of :
    (A) Political system
    (B) Social system
    (C) Capitalist economic system
    (D) Cultural system

61. Who is the author of 'Modernity at Large : Cultural Dimensions of Globalization' ?
    (A) Giddens
    (B) Appadurai
    (C) Stightz
    (D) Bauman

59. खालीलपैकी कोणी 'ग्लोबलायझेशन ऑफ नथिंग' ही संकल्पना मांडली आहे ?
    (A) रिटझ्र
    (B) केलनर
    (C) गिडन्स
    (D) फ्रँक

60. विश्व व्यवस्था सिद्धान्त म्हणजे कशाच्या वाढीचे ऐतिहासिक वर्णन आहे ?
    (A) राजकीय व्यवस्था
    (B) सामाजिक व्यवस्था
    (C) भांडवलदारी व्यवस्था
    (D) सांस्कृतिक व्यवस्था

61. 'मॉडर्निटी ॲट लार्ज : कल्चरल डायमेंशन्स ऑफ ग्लोबलायझेशन' या ग्रंथाचे लेखक कोण आहे ?
    (A) गिडन्स
    (B) अप्पादुराई
    (C) स्टीग्ज्टझ
    (D) बाऊमन

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

62. Domestic Violence Prevention Act has resulted in :

(1) Complete prevention of domestic violence

(2) Legal solution of this problem

(3) At least cognizance at legal level

(4) Raising social awareness about prevalence of domestic violence

Select the code of *correct* answer :

(A) (1) and (2) are correct

(B) (2), (3) and (4) are correct

(C) (1), (2) and (3) are correct

(D) (3) and (4) are correct

63. Who coined the term ethno-methodology ?

(A) Peter Berger and Lukmann

(B) Goffman

(C) Garfinkel

(D) Husserl

62. कौटुंबिक हिंसाचार प्रतिबंध कायद्याचे .... परिणाम दिसतात.

(1) कौटुंबिक हिंसाचाराचा पूर्ण प्रतिबंध

(2) या समस्येवर कायदेशीर उपाय

(3) किमान कायद्याच्या पातळीवर दखल

(4) कौटुंबिक हिंसाचाराविषयी सामाजिक जाणिवजागृतीत वाढ

योग्य उत्तराचा संकेत निवडा :

(A) (1) व (2) बरोबर आहेत

(B) (2), (3) व (4) बरोबर आहेत

(C) (1), (2) व (3) बरोबर आहेत

(D) (3) व (4) बरोबर आहेत

63. लोकान्वयपद्धतीशास्त्र ही संज्ञा कोणी मांडली ?

(A) पिटर बर्जर आणि लूकमन

(B) गॉफमन

(C) गारफिंकेल

(D) हसर्ल

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

64. Match List I with List II :

List I (Concepts)	List II (Thinkers)
(*a*) Agency and structure	(*i*) Foucault
(*b*) Knowledge and Power	(*ii*) Althusser
(*c*) Ideological State Apparatus	(*iii*) Derrida
(*d*) Deconstruction	(*iv*) Giddens

Select the correct answer from the codes given below :

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*i*)	(*iii*)	(*ii*)	(*iv*)
(B)	(*iv*)	(*i*)	(*iii*)	(*ii*)
(C)	(*iv*)	(*i*)	(*ii*)	(*iii*)
(D)	(*i*)	(*ii*)	(*iv*)	(*iii*)

65. Neo-Marxism is a reaction against :

(A) Excess of economic determinism

(B) Conflict

(C) State

(D) Authority

64. यादी I आणि यादी II च्या जोड्या लावा :

यादी I (संकल्पना)	यादी II (विचारवंत)
(*a*) एजेन्सी (साधन) आणि संरचना	(*i*) फुको
(*b*) ज्ञान आणि सत्ता	(*ii*) अल्थ्युजर
(*c*) तत्वप्रणालीयुक्त शासनयंत्रणा	(*iii*) डेरिडा
(*d*) विरचना	(*iv*) गिडन्स

खालील दिलेल्या संकेतामधून उचित पर्याय निवडा :

संकेत :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*i*)	(*iii*)	(*ii*)	(*iv*)
(B)	(*iv*)	(*i*)	(*iii*)	(*ii*)
(C)	(*iv*)	(*i*)	(*ii*)	(*iii*)
(D)	(*i*)	(*ii*)	(*iv*)	(*iii*)

65. नव-मार्क्सवाद ही कोणत्या बाबीची प्रतिक्रिया आहे ?

(A) आर्थिक निर्धारकवादाचे आधिक्य

(B) संघर्ष

(C) राज्य

(D) प्राधिकार

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

66. The theory of development which suggests that societies more away from traditional organisation is called ....

(A) Westernization theory

(B) Modernisation theory

(C) System theory

(D) Dependency theory

67. "Modernization is essentially based on 'a rationalist and positivist spirit" . Who has made this statement ?

(A) Eisenstadt

(B) Myron Weiner

(C) N.J. Smelser

(D) Daniel Lerner

68. Which of the following land tenures introduced during British period in India refers to village-based land ownership ?

(A) Zamindari system

(B) Mahalwari system

(C) Ryotwari system

(D) Customary system

66. पारंपरिक समाजापासून समाज बदलत जातो, असे सुचित करणाऱ्या विकासविषयक सिद्धान्ताला काय म्हणतात ?

(A) पाश्चिमात्यीकरण सिद्धान्त

(B) आधुनिकीकरण सिद्धान्त

(C) व्यवस्था सिद्धान्त

(D) अवलंबित्व सिद्धान्त

67. आधुनिकीकरण हे प्रामुख्याने 'व्यवहार्थ आणि वस्तुनिष्ठ कल्पने' वर आधारित असते. हे विधान कोणी केले आहे ?

(A) आईझेनस्टॅड

(B) मायरन विनर

(C) एन्.जे. स्मेलसर

(D) डॅनियल लर्नर

68. खेड्यावर आधारित जमिन मालकीच्या संदर्भात भारतात ब्रिटीश कालखंडात खालीलपैकी कोणती जमीनधारणा प्रस्तावित करण्यात आली ?

(A) जमिनदारी पद्धती

(B) महालवारी पद्धती

(C) रयतवारी पद्धती

(D) प्रथागत पद्धती

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

69. Which of the following is *not* associated with 73rd Constitutional Amendment ?

    (A) Periodic election in every 5 years

    (B) Alleviation of rural poverty

    (C) Constitution of Gram Sabha

    (D) Reservation for women, SCs and STs

70. Match List I with List II :

List I (Villages)		**List II (Sociologists)**	
(*a*)	Kisangarhi	(*i*)	F.G. Bailey
(*b*)	Sripuram	(*ii*)	William H. Wiser
(*c*)	Bisipara	(*iii*)	S.C. Dube
(*d*)	Shamirpet	(*iv*)	McKim Marriot
		(*v*)	Andre Beteille

Select the *correct* answer from the codes given below :

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*i*)	(*iv*)	(*ii*)	(*v*)
(B)	(*iv*)	(*v*)	(*i*)	(*iii*)
(C)	(*i*)	(*iv*)	(*iii*)	(*ii*)
(D)	(*iv*)	(*v*)	(*ii*)	(*iii*)

69. खालीलपैकी कोणती बाब 73व्या घटना दुरुस्तीशी संबंधित **नाही** ?

    (A) दर पाच वर्षाच्या कालावधीने निवडणुका घेणे

    (B) ग्रामीण दारिद्र्य कमी करणे

    (C) ग्राम सभा गठित करणे

    (D) अनुसूचित जाती, जमाती व स्त्रियांना आरक्षण

70. खालील यादी I व यादी II मधील जोड्या लावा :

यादी I (खेडे)		**यादी II (समाजशास्त्रज्ञ)**	
(*a*)	किसनगढी	(*i*)	एफ्.जी. बेले
(*b*)	श्रीपूरम्	(*ii*)	विल्यम एच्. वाइज़र
(*c*)	बिसीपारा	(*iii*)	एस्.सी. दुबे
(*d*)	शमीरपेट	(*iv*)	मॅकिम मॅरिअट
		(*v*)	आन्द्रे बेत्ती

खाली दिलेल्या संकेतातून उचित उत्तर निवडा :

संकेत :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*i*)	(*iv*)	(*ii*)	(*v*)
(B)	(*iv*)	(*v*)	(*i*)	(*iii*)
(C)	(*i*)	(*iv*)	(*iii*)	(*ii*)
(D)	(*iv*)	(*v*)	(*ii*)	(*iii*)

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

71. The philosophy of phenomenology focuses on :

(I) Consciousness

(II) What people think ?

(III) What people do ?

(IV) Social structure

Select the *correct* answer from the codes given below :

Codes :

(A) (I) and (IV)

(B) (I) and (II)

(C) (I), (II) and (III)

(D) (I), (III) and (IV)

72. Which theory focuses on mutual constitution of structure and agency ?

(A) Structuralism

(B) Structuration

(C) Post-modernism

(D) Ethnomethodology

71. प्रघटनाशास्त्रीय तत्वज्ञान कोणत्या बाबींवर केंद्रित आहे ?

(I) जाणीव

(II) लोक काय विचार करतात ?

(III) लोक काय कृती करतात ?

(IV) सामाजिक संरचना

खाली दिलेल्या संकेतातून योग्य उत्तर निवडा :

संकेत :

(A) (I) आणि (IV)

(B) (I) आणि (II)

(C) (I), (II) आणि (III)

(D) (I), (III) आणि (IV)

72. कोणता सिद्धांत संरचना आणि एजेन्सी (साधन) यांच्या पारस्पारीक घडणीवर केंद्रित आहे ?

(A) संरचनावाद

(B) संरचनीकरण

(C) उत्तर-आधुनिकतावाद

(D) लोकान्वय पद्धतीशास्त्र

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

73. The concept of Lifeworld includes :

(I) Inter-subjectivity

(II) Typification

(III) Recipes

(IV) Stock of knowledge

Select the *correct* combination according to the code given below :

Codes :

(A) (I), (II) and (III)

(B) (II), (III) and (IV)

(C) (I) and (II)

(D) (III) and (IV)

74. Who said, "Neo-functionalism is a tendency rather than a developed theory" ?

(A) Derrida

(B) Foucault

(C) Alexander

(D) Habermas

75. The theory of public sphere by Habermas refers to :

(A) Discussions among bourgeoisie over public issues

(B) State

(C) Industrial areas

(D) Political parties

73. जीवजगतात कोणकोणत्या बाबीचा समावेश होतो ?

(I) आंतर-व्यक्तिनिष्ठता

(II) प्रतिकृतीकरण

(III) तयार करण्याची पद्धत

(IV) ज्ञानाचे भांडार

खाली दिलेल्या संकेतातून उचित उत्तर निवडा :

संकेत :

(A) (I), (II) आणि (III)

(B) (II), (III) आणि (IV)

(C) (I) आणि (II)

(D) (III) आणि (IV)

74. ''नवप्रकार्यवाद हा विकसीत सिद्धांत नसून ती एक प्रवृत्ती आहे'', असे कोणी म्हटलेल आहे ?

(A) डेरिडा

(B) फुको

(C) अलेक्झांडर

(D) हेबरमास

75. हेबरमास यांचा सार्वजनिक क्षेत्राचा सिद्धान्त काय सूचित करतो ?

(A) सार्वजनिक प्रश्नांवर भांडवलदारांमध्ये होणाऱ्या चर्चा

(B) राज्यसंस्था

(C) औद्योगिक क्षेत्र

(D) राजकीय पक्ष

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

Test Booklet No.
प्रश्नपत्रिका क्र. **M**

Paper-III
SOCIOLOGY

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) ....
   (Name) ....
2. (Signature) ....
   (Name) ....

Seat No. [| | | | | |]
(In figures as in Admit Card)

Seat No. ....
(In words)

OMR Sheet No. [| | | | | |]
(To be filled by the Candidate)

FEB - 14313

Time Allowed : 2½ Hours] **[Maximum Marks : 150**

Number of Pages in this Booklet : **36** Number of Questions in this Booklet : **75**

Instructions for the Candidates

1. Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **75** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper-III will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
   (*i*) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
   (*ii*) **Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/ questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.**
   (*iii*) After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
   Example : where (C) is the correct response.
   (A) (B) ● (D)
5. Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only.** If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough Work is to be done at the end of this booklet.
8. If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
9. You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
10. **Use only Blue/Black Ball point pen.**
11. **Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.**
12. **There is no negative marking for incorrect answers.**

विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना

1. परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
2. सदर प्रश्नपत्रिकेत **75** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
3. परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी आवश्य तपासून पहाव्यात.
   (*i*) प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
   (*ii*) **पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चूकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.**
   (*iii*) वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
4. प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.
   उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.
   (A) (B) ● (D)
5. या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे **ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत.** इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
6. आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
7. प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
8. जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
9. परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
10. **फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.**
11. **कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.**
12. **चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.**

www.StudentBounty.com